

Skötselplan för naturreservat Kilsravinerna

Syftet med reservatet

- Bevara den säregna geologiska formation som ravinerna utgör
- Skydda och bevara områdets naturskogar med dess växt- och djurliv
- Återställa de påverkade delarna av områdets skogar till naturskog
- Tillgodose friluftslivets behov av närrekreationsområde.

Beskrivning av bevarandevärdena

Administrativa data

Namn	Naturreservat Kilsravinerna
Skyddsform	Naturreservat
Markslag och naturtyper (ha): Örtrika näringsrika skogar med gran av fenoskandisk typ (9050) Övrig skogsmark Åker	8 hektar 29 hektar 6 hektar
Prioriterade bevarandevärden: Geologiska värden: Biologiska värden: Markslag Naturtyp Struktur Växt- och djursamhällen Arter Friluftsliv	Ravinsystem Skogsmark Barrskog, barrblandskog, ravinmiljö Grova träd, död ved, gamla Lövträd Mindre hackspett, storgröe Rekreation och upplevelse via informationstavlor och vandrigsleder.

Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Gamla skifteskartor från 1788 till 1866 visar att markanvändningen i stort sett var densamma då som nu, dvs marken användes till största delen för skogsbruk. Det förekom dock ängsbruk i huvudravinen och i några sidoraviner. Det fanns också små odlingar och ängar på mindre områden lite längre ifrån ravinerna. Ravinerna betades av kor och får på vissa ställen. I området finns rester av två stycken kolbottnar med tillhörande koja. År 1973-1974 deponerades en giftig fenolförening strax söder om Lersätter, effekten på växt- och djurlivet är okänd.

Idag bedrivs det ett modernt skogsbruk med olika typer av mål. Området uppgår till ca 37 hektar produktiv skogsmark och för vissa delar av området är målet naturvård (orört eller skötsel) och i vissa områden är målet produktion (förstärkt naturhänsyn eller generell naturhänsyn). Jordbruk bedrivs på åkermark i ett mindre område närmast Edsvallavägen. Området ligger för närvarande i träda och har gjort det sedan 1997. Reservatet avgränsas av två kraftledningar och två vägar. Längs med väg 61 i norr finns en kraftledning och en annan ledning finns i öster. Edsvallavägen skär av och begränsar området västerut. I området ligger kommunens reningsverk som släpper ut renat avloppsvatten i Hyndalsån. Hyndalsån mynnar ut i Norsälven som är reningsverkets recipient. Strax nedanför reningsverket ligger en damm som i dagsläget inte används. Denna damm är en ravinarm som för 30 år sedan dämades upp och som sedan fungerade som avloppsdamm för utsläpp av slam från reningsverket. Vid fel hos reningsverket släpps orenat avloppsvatten direkt ut till Hyndalsån. Kommunens dagvattenledningar släpps ut via ravinerna till Hyndalsån.

Områdets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

I området finns fyra stycken nyckelbiotoper och rikligt med död ved nere i ravinerna. Längre söderut och i sydost, utanför det föreslagna reservatet, finns fler områden av nyckelbiotopskaraktär samt naturvärdesområden. Även längs med Hyndalsåns fortsatta sträckning finns det fler områden av nyckelbiotopskaraktär. Inga av dessa områden är skyddade på något sätt.

Ravinerna skapar en mycket speciell miljö, på sommaren upplevs ravinbottnarna som tropiska. Denna miljö gör att flera ovanliga växter för Värmland lever där t ex dvärghäxört, springkorn och storgröe. Signalarter såsom blåsippa, bäckbräsa, ormbär, trolldruva, lundarv, springkorn, strutbräken, gullpudra, guldklockmossa, skriftlav och mörk husmossa återfinns också. Det finns även höga ornitologiska värden. Vissa delar av skogen är relativt gammal och har lämnats orörd för fri utveckling. Längs med ravinerna finns det en relativt hög andel gamla lövträd bl a gråal som är betydelsefull för många arter. Bäver lever i Hyndalsån och skapar naturliga störningar.

Kulturarhistoriska bevarandevärden

I området ligger två kolbottnar.

Geovetenskapliga bevarandevärden

Huvudravinkomplexet av Kilsravinerna är ca 5 kilometer långt och 1-2 kilometer brett. De enskilda ravinerna är upp till 25 meter djupa och 100 meter breda. Huvud- och sidoraviner har med hjälp av det rinnande vattnet eroderat sig ner mer eller mindre djupt i det mäktiga senglaciala sedimentlagret av främst mjällera. Sedimenttäcknet består av varvig ishavslera som har en årsvarvs bredd som varierar mellan 1-2 mm i de övre lagrena och några centimeter i de nedre lagrena. Raviner av denna storlek anses ha bildats under någon eller några nederbördsrika perioder efter den senaste istiden. Ravinsystemet anses unikt för Värmland och värderas därför av länsstyrelsen som klass 2.

Intressen för friluftsliv

Området nyttjas flitigt som rekreationsområde av kilsborna och flera stigar korsar området, bl a vandringsleden till Skutberget i Karlstad. Vandringsleden, som löper längs med ån är markerad. Människor vandrar, joggar och orienterar i området. Sannerudsskolan använder området för naturundervisning och undervisning i idrott. Det är en rik naturupplevelse att gå ner i ravinerna sommartid då miljön i ravinbotten nästan känns som tropisk.

Källförteckning

Naturundersökning av Kilsravinerna, Kils och Karlstads kommuner, Lars Furuholm, Länsstyrelsen Värmlands län, 1973
 Naturinventering av Kilsravinerna, inför bildandet av naturvårdsområde Katarina Knutsson, 1996,
 Kilsravinerna- värda att värna, Naturskyddsföreningens förslag till skötsel av ravinområdet söder om Kils tätort, Svenska naturskyddsföreningen, 1989
 Kilsravinerna, En inventering över ravindalens kärlväxter, mossor, lavar och tickor, Alexandra Varbäck, Kils kommun, 2006
 Erosionsskador i raviner, förstudie, Patrik Nylund och Lennart Nilsson, 2002
 Naturvårdprogram för Karlstad kommun, Naturinventering, Karlstad kommun, 1996
 Översiktlig naturinventering i Värmland, Länsstyrelsen i Värmland, 1973
 Jordartskartan 10D Karlstad NV, Sveriges geologiska undersökning, serie Ae nr 140

Indelning av skötselområden

Reservatet är indelat i fem skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Karta över skötselområden 1, 2 och 3 bifogas i bilaga.

Skötselområdena är:

1. Ravinplataer och dalar med begränsad skötsel
2. Övrig skog med skötsel
3. Åkermark med skötsel
4. Hyndalsån och tillflöden
5. Anordningar för rekreation och friluftsliv

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Skötselområde	Åtgärd	När	Åtgärdens prioritet
5	Bevakning och skötsel av stigar, leder och informationstavlor	Årligen	1
1	Röjning av unggran i ravinbottnarna	Vid behov	2
1	Fri utveckling	Årligen	1
3	Renhållning av området	Vid behov	1
Hela reservatet	Uppföljning av bevarandemål	Skyltar och stigar varje år, övriga vart 10:e år.	
Hela reservatet	Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	1

Skötselplanens skötselområde 1: Ravinplatåer, sluttningar och dalar utan skötsel

Avverkning, gallring och röjning

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Tillgången på död ved i olika grovlek och nedbrytningsstadier ska vara god. På tio till tjugo års sikt ska minst 20 % av skogen bestå av döda stående eller liggande träd per hektar beräknat över hela skötselområdet.
- Minst 15 stycken äldre träd med en ålder av minst 100 år ska finnas per hektar
- Andelen äldre lövträd ha ökat med minst 6 träd/hektar

Skötselåtgärder:

- Skogen ska lämnas för fri utveckling
- Röjningsarbete eller ringbarkning av unggran tillåts i ravinbottnarna i de fall granen har blivit dominant och hindrar uppväxandet av nytt löv
- Nedsågat material lämnas för nedbrytning
- Döda trädstammar som inte berör stigar lämnas orörda för att gynna lägre flora och fauna
- Skogsbyte av får kan ske i delar av ravinerna

Skötselplanens skötselområde 2: Övrig skog med begränsad skötsel

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda

- Skogen gallras med avsikt att höja lövandelen till 50 % i skötselområdet
- På tio till tjugo års sikt ska minst 8 döda stående eller liggande träd per hektar finnas
- Mängden äldre träd (ålder 60 år) ska öka till minst 6 stycken/hektar på 10 års sikt.

Skötselåtgärder:

- Skogen ska gallras med avsikt att höja lövandelen
- Markskador får ej uppstå vid avverkning
- Avverkningsavfall lämnas i skogen

Åkermark med skötsel**Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda**

- Marken brukas varje år enligt traditionellt jordbruk som vall, träda och åkerbruk

Skötselåtgärder:

- Arrendatorn står för det jordbruk (åker, vall eller träda) som bedrivs
- Arrendatorn har rätt att ta ner träd i åkermarkens kanter för att bibehålla framkomligheten för jordbruksmaskiner

Hyndalsån med tillflöden**Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda**

- Förutsättningarna för ett rikt växt- och djurliv har ökat och bevarats
- Erosionpåverkan från dagvattnet från Kils samhälle är mindre än vad rapporten Nilsson och Bylund "Erosionsskador i raviner, förstudie", 2002, beskriver
- Vattenkvalitén är bättre än 2006 års värden

Skötselåtgärder:

- Recipientprover ska tas i Hyndalsån varje år för att kontrollera vattnets värde
- Bottenfaunaundersökning ska göras vart 5:e år
- Vid dåliga värden ska en utvärdering ske och en plan om hur värdena kan förbättras utarbetas

Anordningar för rekreation och friluftsliv**Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:**

- Friluftsliv och den biologiska mångfalden använder området på lika villkor
- Området används av kilsborna som frilufts- och rekreationsområde och i snitt vistas minst 1 person i området/dag
- Varje elev i skolorna i Kils tätort har besökt området minst 1 gång under sin skoltid.
- De informationstavlor som finns uppsatta för allmänheten ska vara väl underhållna, tydliga och lättlästa och ska läsas av minst 20 personer per år
- Leder, stigar och bänkar är väl underhållna och nyttjas dagligen av allmänheten

Skötselåtgärder:

- Två informationstavlor, som informerar om reservatet och dess föreskrifter, ska tas fram och sättas upp i ingångarna till reservatet. Informationstavla om reningsverket ska sättas upp vid utloppet av avloppsvatten. En naturstig med naturinformation bör anläggas. Information om reservatet bör även finnas på kommunens hemsida.
- Borttagande av skräp görs regelbundet i området
- Stänger, broar och bänkar ska kontrolleras varje vår och underhållas vid behov
- Leder underhålls
- Två små informationsskyltar om kolbottnar bör sättas upp och underhållas så att de är läsbara.
- Träd som faller över stigar eller andra anläggningar för friluftslivet sågas av och flyttas till lämpligt ställe för att därefter lämnas på plats

Tillsyn

- Kils kommun är förvaltare av reservatet. Tillsynen utövas av en tillsynsman som utses av förvaltaren.
- Stigar, broar och andra anordningar inom reservatet bevakas av tillsynsmannen. Förvaltaren utför de åtgärder som behövs efter inrapportering av tillsynsmannen.

Uppföljning

- Tillsynsmannen ska rapportera till kommunen vad som behöver göras samt även dokumentera kostnader och utförande av dessa.

Finansiering

Uppförande och underhåll av anordningar för friluftslivet, framställning och utplacering av informationsskyltar och utmärkning av reservatets gräns bekostas av reservatsförvaltaren och statens lokala naturvårdspengar.

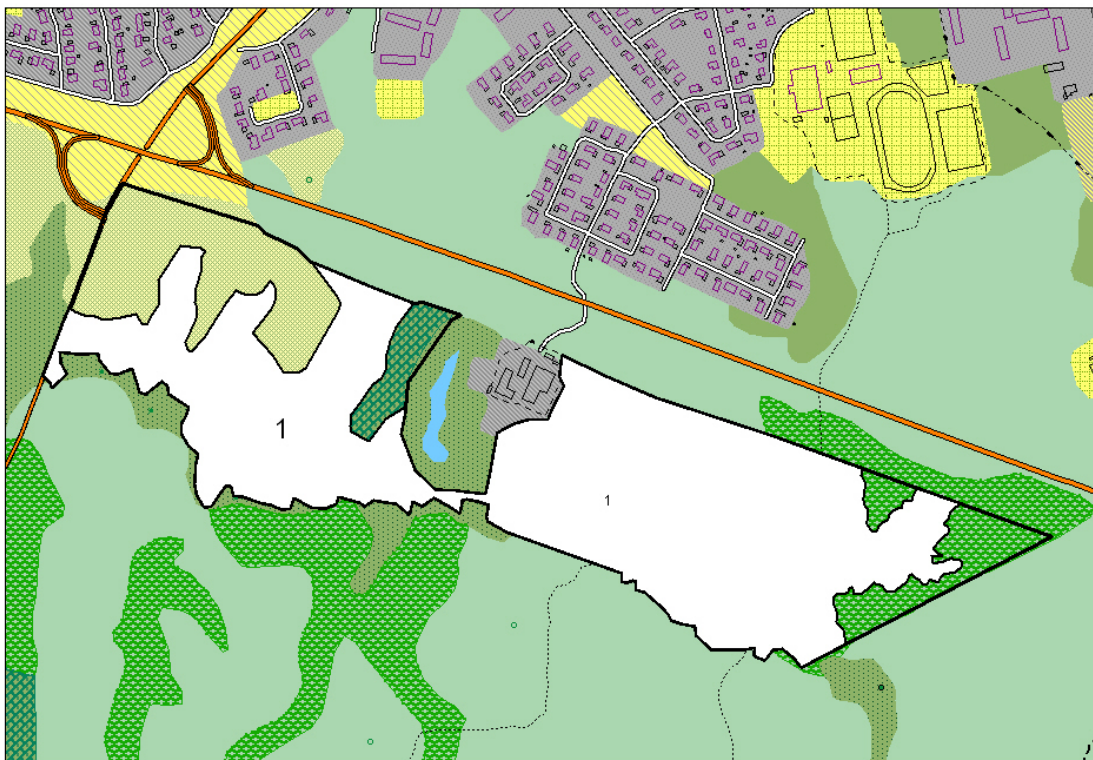
Tillsyn, underhåll och uppföljning bekostas av förvaltaren.

Utmärkning av naturreservatets gräns ska utföras enligt svensk standard genom Skogsstyrelsens Gröna Jobbare.

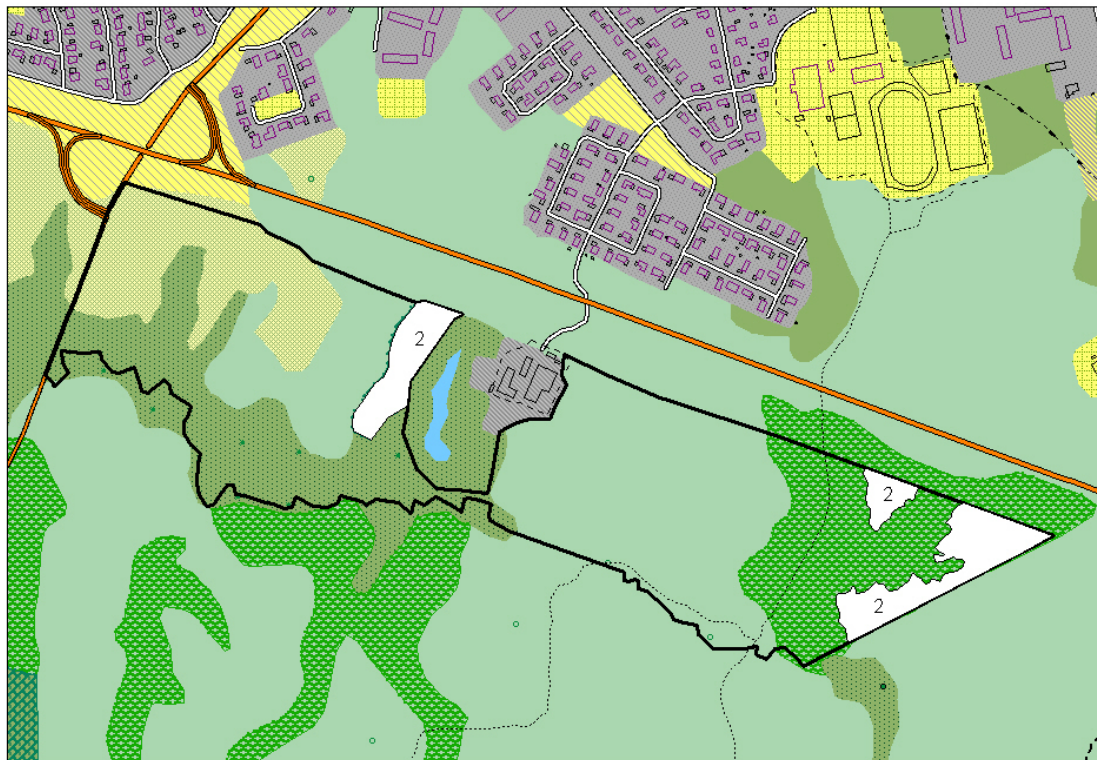
Bilaga

Kartor

Skötselområde 1, Ravinplatåer och dalar med begränsad skötsel

Skötselområde 2, Övrig skog med skötsel

Skötselområde 3, Åkermark med skötsel

